

Zajedništvo Srпкиnja koje žive u selima istočne Hrvatske

Međunarodni dan žena sa sela bila je prilika da pripadnice srpske zajednice koje žive na području Vukovarsko-sremske i Osječko-baranjske županije podsete na položaj i značaj ovog dela populacije.

Od **Jadranka Jaćimović-Ivan** - октобар 20, 2022

Zanimljiva je tema ravnopravnosti u hrvatskom društvu posebno kada se na tas stave muška i ženska populacija, nacionalna pripadnost – odnos većinskog i manjinskog naroda te kada se na toj vagi ravnopravnosti razmatra život urbanog i ruralnog stanovnika. Sve ovo može se sabrati u jedno pitanje koje glasi: Kakav je položaj, kvalitet života i kolika je društvene uključenosti pripadnica srpske nacionalne zajednice koje žive u ruralnim delovima Hrvatske?

Biti Srпкиnja na krajnjem istoku Hrvatske, onom najsiromašnijem području u Hrvatskoj koje još uvek oseti posledice rata specifičnost o kojoj ćemo na portalu Srbi.hr. pisati u narednih nekoliko tekstova. Prvi u ovom nizu tekstova o Srпкиnjama odvodi nas u Borovo, opštinu u Vukovarsko – sremskoj županiji koja zajedno sa Osječko-baranjskom spada u područja su sa najvećom zastupljenošću srpskog naroda.

Priču o Srпкиnjama i društveno-ženskim odnosima započinjemo tekstom povodom Međunarodnog dana žena sa sela koji se obeležava 15. oktobra sa ciljem osnaživanja žena iz ruralnih područja i ohrabivanja da aktivnije učestvuju u društvu. Na krajnjem istoku Hrvatske, bar što se tiče srpske zajednice ovaj se dan slavi od 2014. godine, a ove 2022. godine proslavljen je 18. oktobra u Borovu.

Zanimljivo je da je te 2014. godine obeležavanje ovog praznika i isticanje položaja žena koje žive ne selu pokrenula politička stranka odnosno žene koje aktivno učestvuju u političkom životu, Aktiv žena Samostalne demokratske srpske stranke Vukovarsko – sremske županije. Svake godine proslava praznika organizuje se u drugom mestu dve najistočnije županije, a saborska zastupnica u potpredsednica Aktiva žena SDSS-a **Dragana Jeckov** kaže da je cilj istaći probleme i ukazati na život, položaj i značaj žena sa sela.

– Nama je namera da se i tog dana, pored 8. marta setimo svih žena sa sela i svega onoga što one zapravo jesu. To je ujedno prilika da žene pokažu šta one svakodnevno rade, a čemu se ili ne pridaje dovoljan značaj ili se podrazumeva. Međutim, ništa se zapravo ne podrazumeva, te žene su zaista vredne i radne i ovo je prilika da na ovim izložbenim štandovima upravo one pokažu svu svoju kreativnost, raznolikost i sve ono što svakodnevno rade, a tiče se uglavnom trpeze i pripreme hrane. Međutim, nije to jedino, među njima ima i žena koje su pesnikinje, žena koje su slikarke, profesorice, lekarke i političarke. Veoma je važno skrenuti pažnju na seosku ženu. Ujedno ovo okupljanje koje je već postalo tradicionalno sigurno da utiče na žene i sigurno da one znaju ko ih to zapravo okuplja i koliko je bitno da se aktiviranju, da budu društveno aktivne – objašnjava Jeckov koja podseća da je ove godine po prvi put pored Aktiva žena uključene i one koje su učesnice projekta Žene sa istoka, a čiji je cilj osnažiti i povezati žene koje žive ne ovom području. Rezultati ovakvog rada već se osele, žene su postale aktivnije i usmerenije na mogućnosti koje im se pružaju.

– Kao što znate to je projekat na koji smo mi svi ovde jako ponosni i koji iz dana u dan dobija na svojoj masovnosti i atraktivnosti. Žene su aktivnije i slobodnije zato što sada otvoreno kažu šta je to što im u njihovim sredinama smeta i šta je to što je dobro a šta je loše. Ja sam mišljenja da su žene zaista kreativne i pune inicijativa i samo to sada treba prekriti i napraviti politički iskorak. Kod nas u SDSS-u se već svakako oseti pomak kada je u pitanju participacija žena, mi imamo potpredsednicu vlade, imamo niz većnica, načelnicu, danas nam je u gostima naša zamenica župana **Mirjana Olujić** iz Sisačko-moslavačke županije, sve je to nešto što do sada nije bilo, a što su konkretni rezultati, usuđujem se reći i konkretan napredak za žene – objašnjava Dragana Jeckov koja upozorava da posla po pitanju osnaživanja i poboljšanja položaja žena pripadnica srpske zajednice još uvek ima.

Dragana Jeckov

– Sigurno da su žene danas društveno aktivnije, međutim nedovoljno još uvek. Čim mi imamo potrebu da se na ovaj način samoorganizujemo, to vam je dokaz da su žene ipak nedovoljno prisutne bilo u društvenom, političkom ili kulturnom životu. u zadnje vreme sam se bavila istraživanjem koje govori da je tek 20 procenata žena vlasnice OPG-ova, manje od 20 posto žena nasleđuje imovinu, a sve su to stvari koje treba unaprediti. Ako je ovo jedan od načina osnaživanja na pravom smo putu – zaključuje Jeckov.

Težak život, loš socijalni status i položaj žena u ruralnim delovima Hrvatske

Na proslavi Međunarodnog dana žena 18. oktobra u Borovu okupilo se blizu 200 žena koje su na izložbenim štandovima prikazale sve ono što su svojim rukama izradile. Lepota ručnih radova, slatkih i slanih delicija, ali pre svega sposobnost žena koje su se okupile obradovala je mnoge.

Na ovoj proslavi i okupljanju žena sa sela prvi put gostovala je zamenica župana Sisačko-moslavačke županije i predsednica Aktiva žena SDSS-a Mirjana Olujić koja je takođe podsetila na težak život, socijalni status i položaj pripadnica srpske zajednice koje žive u ruralnim delovima Hrvatske.

– Stvarno sam impresionirana atmosferom koja vlada ovde, brojem žena koje su uključene direktno ili indirektno u ovu manifestaciju, a naravno i svime onime što su te žene pokazale, donele i načinu na koji su se predstavile. Dolazim iz Sisačko-moslavačke županije koju nema šta nije zadesilo, osim strašnih godina rata koje smo preživeli od 1991. do 1995. godine, Banija se nije sama po sebi od toga oporavila došao je potres koji je promenio živote ljudi koji su i inače živeli u jednom teškom položaju. Na tom području koje je devastirano godinama i u koje se nije dugo godina ulagalo život ljudi je izuzetno težak i komplikovan. U svim tim ruralnim područjima živi jako puno žena, brinu o kući i biju bitke kao i sve druge žene iz ruralnih područja. Tim više jer žive u puno težim uslovima, loša je infrastruktura, socijalni status je vrlo loš, tako da su one suočene sa jako puno problema. Ono što se mi trudimo u našoj županiji i kroz SDSS i kroz Aktiv žena SDSS-a i SNV je da pokušamo pomoći tim područjima – izjavila je Mirjana Olujić.

Ženska udruženja kao pokretači dešavanja

Da je život na selu ispunjen obavezama koje žene odvođe od uloge supruge, majke i zaposlene žene do kuvarice, domaćice, radnice u poljima i još mnogo toga dobro je poznato. Isto tako činjenica je da sve te uloge i radna mesta žene ostvaruju zahvaljujući svojoj snalažljivosti, kreativnosti i ljubavi.

Mnoge međutim ostaju neprimećene, a izvan domaćinstva retko aktivne, društvena uključenost i odnos društva prema ženama nije nešto o čemu možemo pričati sa ponosom. Zato su mnoge krenule da se samoorganizuju pa su udruženja žena postala veoma bitni pokretači mnogih dešavanja. Međunarodni dana žena sa sela idealna je prilika da se sva ta udruženja povežu, žene upoznaju, motivišu i ukažu na mogućnosti i probleme.

U programu su učestvovali Aktivni žene SDSS-a i udruženja žena okupljena u projekat "Žene sa istoka 2" iz Banovaca, Ostrova, Negoslavaca, Trpinje, Bobote, Markušice, Vukovara, Ade, Belog Manastira, Bolmana i Borova.

– Borovo danas predstavljaju **SKD „Prosvjeta“**, **„Klub 65+“** i penzioneri, svi smo se zajedno okupili i zajedno ćemo predstaviti naše Borovo. Žene u Borovu su jako složne, kada treba ovako nešto da se dešava sve učestvuju. Život na selu je danas moderniji, nije lagan ali je dobar. U gradu je sve brzinski i u zgradama se drugačije živi nego na selu, na selu imate dvorište, baštu, druženja. Sva udruženja koja postoje i Klub 65+ za nas starije osobe je fantastičan, idemo na druženje i što je najvažnije na vežbanje tri puta nedeljno, Prosvjeta ima svoje radionice kao i Žene sa istoka i uvek se nešto zanimljivo radi – objašnjava članica udruženja „Klub 65+“ iz Borova **Ljubica Miroslavić**.

Da su ovakva dešavanja pokretači i motivacija ženama koje žive u manjim sredinama dokaz je i novoosnovano **Udruženje žena Banovčanke** koje je upravo ova manifestacija osnažila i podstakla na osnivanje.

– Želeli smo da i mi imamo nešto u našem selu koje je jako malo, da se pridružimo drugim udruženjima i da i mi malo funkcionišemo, da nam bude lepo i da se družimo. Prošle godine sam ja bila na ovoj manifestaciji i dobila ideju za osnivanjem udruženja u Banovcima. U udruženju nas ima 19 žena i danas smo se predstavile raznim starinama, imamo ćilim koji je star 100 godina, bundeve, fenjer, imamo flaše koje smo radili sa našim pravoslavnim svecima, korpice, domaće proizvode. One žene koje se bave poljoprivredom i koje rade po kući njima je ovo izlazak i one se vrlo rado odazovu – priča predsednica Udruženja žena Banovčanke iz Banovaca **Jelena Ralić**.

Podršku ženama Slavonije i Srema dale su Baranjke, a među njima one okupljene u **Udruženja Zlatna žena iz Bolmana**.

Predstavljanje Udruženja Zlatna žena iz Bolmana

– Ovakva druženja nam dosta znače jer se povezujemo i sa drugim delovima naše zemlje, blizu smo, a tako daleko. Žene u Bolmanu žive dosta radno, ustaju rano ujutro, dosta rade i nekada predveče stignemo i da se družimo. Mi dosta pomažemo i sudelujemo u svemu kada nešto treba odraditi za opštinu. Pomažemo starijima u selu, organizujemo nekakav vid zabava i programe. Naše udruženje postoji 10 godina i žene su kada uporedimo same početke aktivnije i dosta nas se uspelo okupiti. Teško nam je pridobiti mlade članove, ali imamo dosta starijih kojima to upotpunjava njihovo slobodno vreme, pa se sastajemo jednom nedeljno. Uvek nekakve ideje nađemo preko interneta pa to odradimo zajedno na radionicama – rekla je predsednica Udruženja Zlatna žena iz Bolmana **Katarina Tomašević**.

Druženje žena sa sela upotpunjeno je kulturno-umetničkim programom u kom su učestvovala deca iz folklorškog i tamburaškog ansambla **KUD-a Branislav Nušić Borovo**.

Međunarodni dan žena sa sela praznik je koji je uspostavljen 1995. godine, sa ciljem da se 15. oktobar posveti svim seoskim ženama u svetu, kao i njihovim pitanjima i interesima. Iako su žene vitalni faktor od kojih zavisi oživljavanje sela i ruralni razvoj, njihov nepovoljan položaj i problemi sa kojima se suočavaju, ostaju marginalna tema. Neophodno je osigurati bolji položaj žena u ruralnim sredinama, naročito u oblasti obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene i socijalne zaštite, nasilja u porodici.

U zemljama u razvoju, žene na selu predstavljaju skoro 43 odsto ukupne radne snage u poljoprivredi. One proizvode i prerađuju većinu dostupne hrane. Stoga su žene na selu dobile ključni značaj za uspeh nove Agende održivog razvoja do 2030. godine usvojena na konferenciji Ujedinjenih naroda o održivom razvoju održanoj u Njujorku 2015. godine.

Ovaj tekst je napisan uz finansijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa poticanja novinarske izvrsnosti.